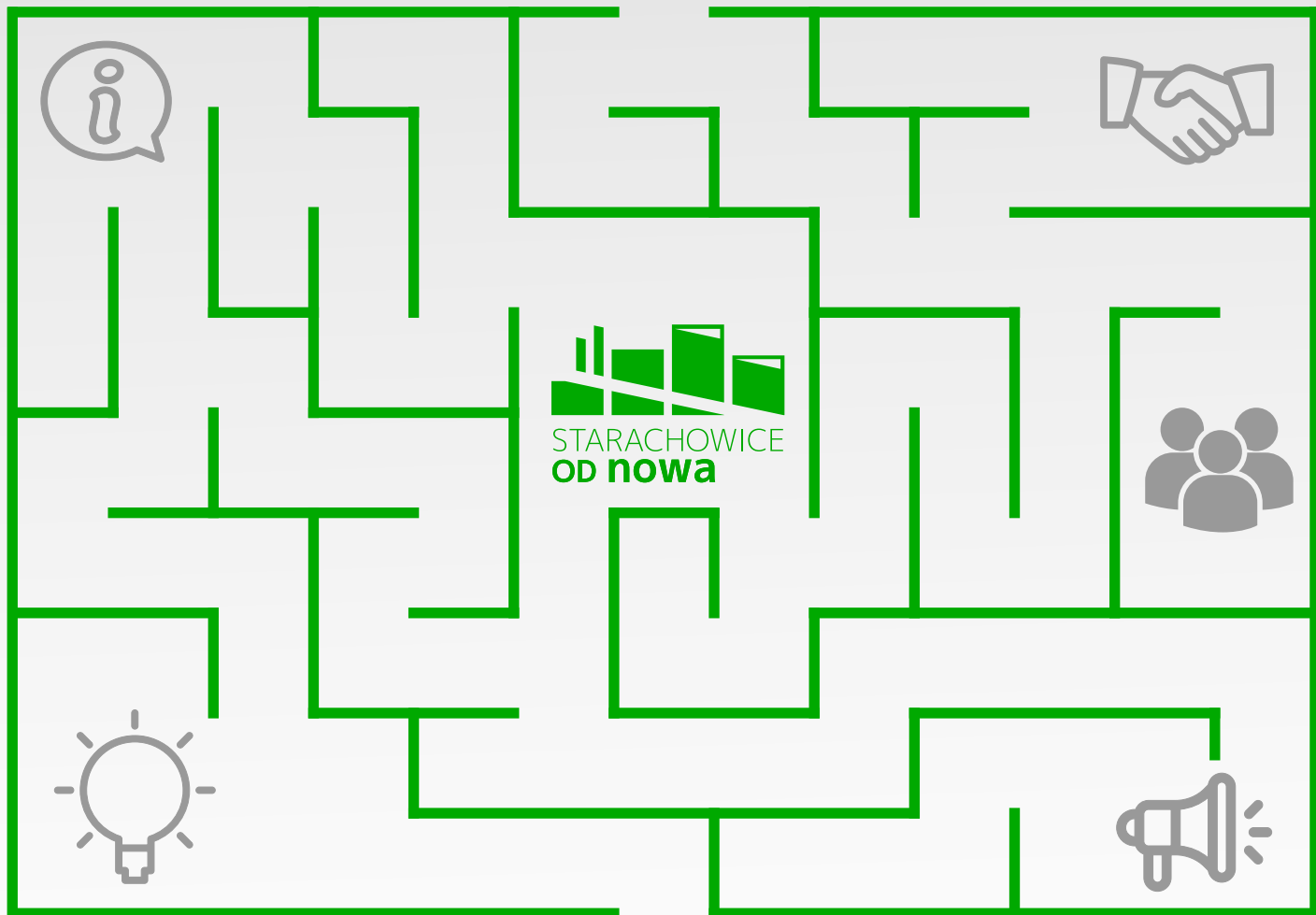

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

W PROCESIE REWITALIZACJI

Szanowni Państwo,

Od maja 2016 roku do kwietnia 2018 roku w naszym mieście organizowane były szeroko zakrojone konsultacje społeczne w ramach projektu modelowej rewitalizacji pod nazwą „Starachowice OD nowa”, który jest realizowany dzięki wsparciu Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

Konsultacje, do których Państwa zapraszaliśmy dotyczyły najważniejszych projektów, problemów oraz koncepcji, które w najbliższych latach będą

sukcesywnie realizowane. Dzięki Państwa zaangażowaniu, aktywności oraz opiniom opracowaliśmy i wciąż opracowujemy dokumenty niezbędne do rozpoczęcia najważniejszych inwestycji w naszym mieście.

Projekt „Pałacyku”, Parku Miejskiego, projekt zagospodarowania Pasternika, czy wreszcie Gminny Program Rewitalizacji to tylko przykładowe tematy, które z Państwem konsultowaliśmy. Staraliśmy się, aby w organizowanych konsultacjach wykorzystać jak najwięcej metod, żeby dać każdemu z Państwa szansę na wyrażenie swojej opinii, pomysłu, aprobaty bądź dezaprobaty do zaproponowanych przez nas projektów. Konsultacje odbywały się w formie moderowanych spotkań, warsztatów, debat, kawiarenek obywatelskich, spacerów badawczych. Otrzymywaliśmy Państwa opinie również poprzez formularze i ankiety on-line, maile i telefonicznie.

Dzięki niniejszej publikacji możemy podzielić się z Państwem naszymi przemyśleniami oraz danymi statystycznymi związanymi z realizacją konsultacji społecznych. Wszystkie niezbędne informacje o projekcie, w tym raporty z konsultacji społecznych w ramach projektu „Starachowice OD nowa” można znaleźć na stronie: www.rewitalizacja.starachowice.eu.

Prezydent Miasta Starachowice
Marek Materek

DLACZEGO PRZEPROWADZAMY KONSULTACJE?

- 1** **INFORMOWANIE**
mieszkańców lub ich grupy o ważnych lokalnych sprawach
- 2** **WYJAŚNIANIE**
czyli dbanie o to, aby uczestnicy konsultacji mogli podejmować decyzje mając wiedzę (możliwie dużą) o dyskutowanej sprawie
- 3** **UCZENIE WSPÓŁUCZESTNICTWA**
w procesach decyzyjnych, partycypacji, w której nie tylko artykułujemy własne interesy, ale mamy na uwadze dobro całej społeczności, to dlatego tak istotne jest włączanie różnych grup mieszkańców, szczególnie młodzieży
- 4** **BUDOWANIE WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚCI**
wśród mieszkańców za sprawy lokalne
- 5** **IDENTYFIKOWANIE**
poszczególnych grup, artykułujących swoje potrzeby i interesy, po to, aby wiedzieć w jakiej wspólnocie lokalnej żyjemy
- 6** **ULEPSZANIE**
procesów podejmowania decyzji, w toku konsultacji możemy zmieniać plany i zamierzenia mając na względzie dobro ogółu
- 7** **WYPRACOWANIE NOWYCH I LEPSZYCH ROZWIĄZAŃ**
które są satysfakcjonujące dla mieszkańców
- 8** **ZAPOBIEGANIE**
protestom, konfliktom i sytuacjom, w której mieszkańcy lub ich grupy nie przyjmują danych rozwiązań uznając, że decyzja została podjęta bez ich udziału

WSPÓLDECYDOWANIE

decyzje podejmowane są wspólnie przez władzę i obywateli, mieszkańcy mają realny wpływ na to co się dzieje w ich społeczności lokalnej. Władza przekazuje część swojej kompetencji obywatelom.

KONSULTOWANIE

kolejny szczebel partycypacji, w którym władza pyta mieszkańców o ich zdanie i opinie na temat planowanych działań, kierunków rozwoju, a obywatele stają się swoistymi doradcami.

INFORMOWANIE

to najprostsza forma partycypacji, w której działania władz sprowadzają się do poinformowania obywateli o decyzjach. Nie ma tutaj miejsca na aktywny wpływ ludzi na kształt podejmowanych przez władzę działań, sprowadza ich jedynie do roli biernych odbiorców.

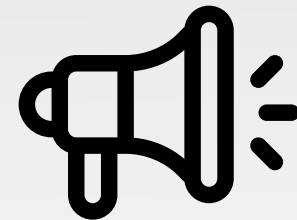
BRAK INFORMACJI

brak partycypacji, władza nie dzieli się z mieszkańcami informacjami o planowanych działaniach, podejmuje działania samodzielnie.

PRZYGOTOWANIE

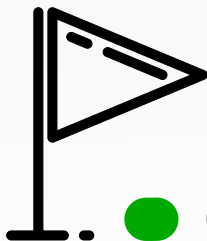
PROMOCJA

ZASIĘGANIE
OPINII

INFORMOWANIE
O WYNIKACH

PODSUMOWANIE
I OCENA

7 ZŁOTYCH ZASAD KONSULTACJI

Konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji.

1

DOBRA WIARA

Każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd.

2

POWSZECHNOŚĆ

Informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd.

3

PRZEJRZYŚĆ

Każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorczych.

4

RESPANSYWNOŚĆ

Konsultacje powinny być odpowiednio umocowane w strukturze administracji.

5

KOORDYNACJA

Konsultacje powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły.

6

PRZEWIDYWALNOŚĆ

Ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne

7

POSZANOWANIE INTERESU OGÓLNEGO

W wymiarze formalno-prawnym procesy konsultacji społecznych zostały ujęte w następujących regulacjach prawnych:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.

zasady: demokratycznego państwa prawnego, dialogu społecznego, pomocniczości, zaufania obywateli do państwa.

Uchwały i zarządzenia

na poziomie lokalnym

uchwała nr X/9/2015 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 25.09.2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Konsultacji Społecznych (zaktualizowana uchwałą nr V/13/2016 z dnia 29.04.2016 r.)

Ustawy przedmiotowe

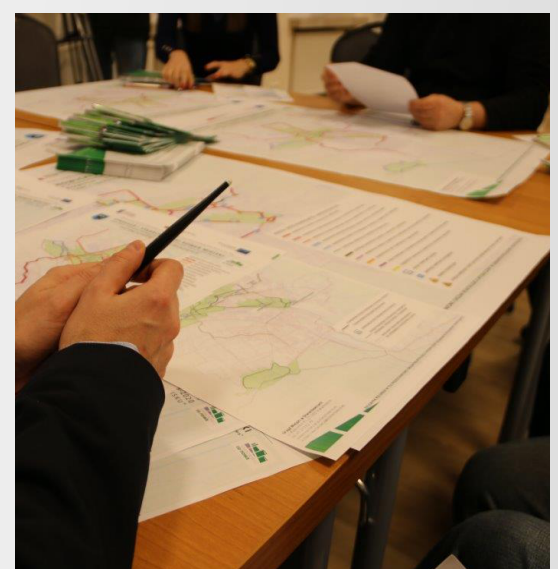
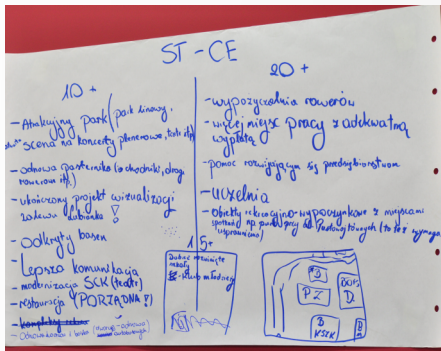
np. w Ustawa z 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która silnie akcentuje partycypacyjny charakter procesów rewitalizacyjnych, gdzie ujęte zostały: definicja partycypacji, katalog interesariuszy, etapy oraz procedurę prowadzenia konsultacji.

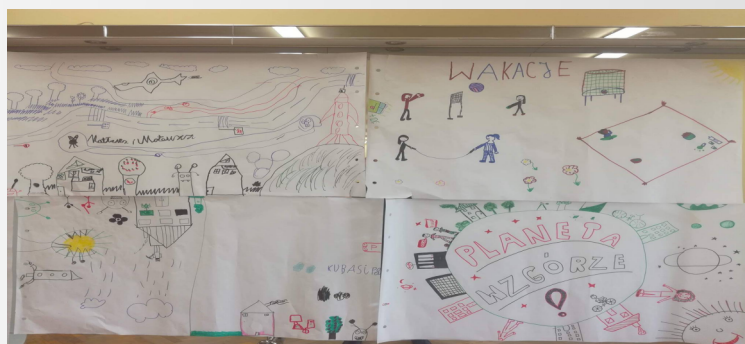

Formy przeprowadzania konsultacji społecznych w procesie rewitalizacji określa Ustawa o rewitalizacji. Obowiązkowe jest zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej np. za pomocą ankiety bądź formularza.

Ponadto Ustawa wymaga wykorzystania dodatkowych **2** form do wyboru spośród poniższego katalogu narzędzi:

KONSULTACJE SPOŁECZNE W STARACHOWICACH

PRZEDMIOT KONSULTACJI

TERMIN

Delimitacja obszaru rewitalizacji	kwiecień - maj 2016
Park Miejski	wrzesień - październik 2016
Północna linia brzegowa Zbiornika Pasternik	październik - listopad 2016
Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji „Pałacyk”	grudzień 2016 - styczeń 2017 luty - marzec 2017
Zasady działania Komitetu Rewitalizacji	maj - czerwiec 2017
Zagospodarowanie Osiedla Wzgórze „Szlakowisko”	lipiec - sierpień 2017 lipiec - sierpień 2017
Starachowice Dolne - Woonerf	listopad - grudzień 2017
Starachowice Dolne - Plac Dworcowy	listopad - grudzień 2017
Oferta Starachowickiego Centrum Kultury	luty - marzec 2018
Działania społeczne na Osiedlu Wzgórze	marzec 2018
Ścieżki rowerowe	marzec 2018

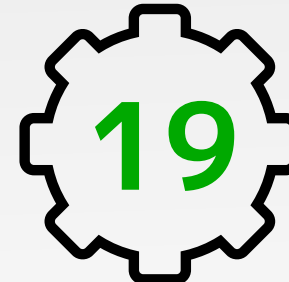
TEMATÓW PODDANYCH
KONSULTACJOM

SPOTKAŃ

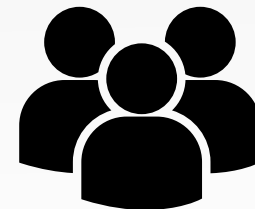
POMYSŁÓW,
OPINII I UWAG

WYKORZYSTANYCH
NARZĘDZI KONSULTACYJNYCH

RAPORTÓW
Z KONSULTACJI

750 osób

KOMITET REWITALIZACJI

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą prezydenta miasta.

Komitet rewitalizacji w Starachowicach powołany został w grudniu 2017 r. i liczy 13 osób, w tym przedstawiciele mieszkańców miasta, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, Młodzieżowej Rady Miasta, Rady Seniorów oraz Urzędu Miejskiego. Pierwsza kadencja Komitetu trwa do 2020 r.

Komitet Rewitalizacji został wybrany zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Przed jego powołaniem odbyły się konsultacje społeczne dotyczące zasad wyznaczania składu oraz zasad działania w których uczestniczyło 74 osoby. Ostatecznie Regulamin na podstawie, którego funkcjonuje Komitet został przyjęty Uchwałą przez Radę Miejską w Starachowicach w czerwcu 2017 r.

????????????????????

REWITALIZACJA

- www.rewitalizacja.starachowice.eu
baza wiedzy o rewitalizacji w Starachowicach prowadzona w ramach projektu „Starachowice OD nowa”.
- www.rewitalizacja.gov.pl
Krajowe Centrum Wiedzy o Rewitalizacji - baza wiedzy o rewitalizacji prowadzona przez Ministerstwo Inwestycji
- <http://centrumwiedzy.org>
Centrum Wiedzy o Rewitalizacji - strona powstała w ramach projektu pilotażowego rewitalizacji Łodzi. Ma systematyzować wiedzę na temat rewitalizacji, ale również podawać gotowe narzędzia i rozwiązania sprawdzone w Łodzi i możliwe do modyfikacji i zastosowania w innych gminach.

PARTYCYPACJA

- **Partycypacja obywatelska**
Publikacje i bazy dobrych praktyk portalu Partycypacja Obywatelska www.partycypacjaobywatelska.pl
- **Decydujemy razem**
Publikacje na temat partycypacji społecznej, powstałe w ramach projektu „Decydujemy razem” - www.decdujemyrazem.pl.
- **Metodologia przeprowadzania konsultacji społecznych w Starachowicach** - dokument powstał w ramach projektu „Starachowice OD nowa” i opisuje, jak powinny wyglądać modelowe konsultacje społeczne.

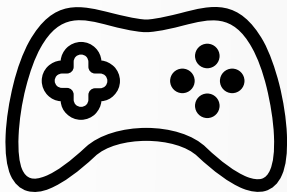

PRAWO

- **Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.** określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w gminie.
- **Komentarz do ustawy o rewitalizacji** praktyczny komentarz do ustawy o rewitalizacji, która określa możliwości i zasady prowadzenia procesów rewitalizacyjnych oraz źródła ich finansowania.
- **Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Starachowice na lata 2016-2025**
Program rewitalizacji w mieście, uchwalony 31 marca 2017 r. Zawiera 58 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, kierunki działań oraz cele, a także zjawiska problemowe i potencjały rozwojowe.

GRY O PARTYCYPACJI

- **Rozegraj Miasto**
Gra stworzona przez Miasto Stołeczne Warszawę. Jej celem jest pobudzenie postaw obywatelskich i rozwój kompetencji społecznych wśród młodzieży.
- **Miastoczujesz - Konsultujesz**
Gra stworzona przez Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej pozwala uzyskać wiedzę i praktykę na temat konsultacji społecznych
- **Partytura**
Grę zaprojektowano na zlecenie Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych. Jej celem jest projektowanie procesów angażowania mieszkańców w podejmowanie decyzji społecznych i uczestnictwo w działaniach wspólnoty.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Rewitalizacja to przede wszystkim niwelowanie problemów społecznych, to aktywizacja społeczności lokalnej, to nowa, lepsza jakość życia dla mieszkańców. Jest to proces prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Partycypacja społeczna jest najważniejszą częścią procesu rewitalizacji i obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę tego procesu w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji to w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale także właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe i grupy

Obszar rewitalizacji to obszar cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego miasto prowadzi rewitalizację. W Starachowicach obszar rewitalizacji tworzą: os. Wzgórze, os. Stadion, os. Majówka, os. Wierzbnik, Zalew Pasternik, Zalew Lubianka, Park Miejski.

Program rewitalizacji jest podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji w mieście. GPR jest dokumentem o charakterze strategicznym, który w Starachowicach został przyjęty w marcu 2017 r.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą prezydenta miasta.

World Cafe jest to technika, która daje szerokie możliwości wykorzystania. Rozmowy toczą się przy specjalnie przygotowanych stolikach, a ich układ powinien zapewniać możliwość łatwego przemieszczania się, zmiany miejsca i prowadzenia otwartych dyskusji. Technika ta sprawdza się najlepiej przy dużych grupach uczestników. Spotkanie prowadzone jest przez moderatora (lub moderatorów). World Cafe jest metodą, która pozwala na dzielenie się wiedzą, pomysłami, wymianę opinii w atrakcyjnej formie.

Open Space jest techniką umożliwiającą prowadzenie równoległych dyskusji przez duże grupy osób. Istotą takiego spotkania jest to, że jego program i przebieg ustalane są przez uczestników w trakcie jego trwania. Nad prawidłowym przebiegiem spotkania czuwają moderatorzy. Ich głównym zadaniem jest omówienie zasad, zbudowanie atmosfery otwartości i zaufania, pobudzenie uczestników do wzięcia odpowiedzialności za przebieg wydarzenia a tym samym zgłaszanie tematów, które będą dyskutowane. Spotkanie wymaga odpowiednio przygotowanej sali, ustawienia krzeseł w okręgu, tablic moderacyjnych – na których umieszczane są zgłaszane przez uczestników tematy.

Spacer studyjny to forma, która umożliwia zebranie wielu informacji bezpośrednio w miejscu, którego dotyczą konsultacje. Organizacja spaceru wymaga precyzyjnego określenia jego przebiegu, wyznaczenia miejsc, w których będzie prowadzona dyskusja, przygotowania materiałów konsultacyjnych w postaci map terenu, formularzy umożliwiających zapisywanie uwag i spostrzeżeń. Spacery powinny być przeprowadzane z różnorodnymi grupami w różnych porach dnia.

Zogniskowany wywiad grupowy tzw. "focusy", dają możliwość uzyskania pogłębionej wiedzy o opiniach wybranych grup mieszkańców. Przeprowadzenie wywiadów grupowych stwarza szansę na poznanie konkretnych potrzeb, oczekiwań i obaw w związku z konsultowanymi treściami. Technika wymaga zaangażowania znacznych środków, a także konieczności włączenia ekspertów. Przeprowadzenie wywiadów może być uzupełnieniem innych metod, a kluczem do ich powodzenia jest właściwy/ tj. celowy dobór uczestników, odpowiednie przygotowanie scenariusza.

Publikacja została współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach
Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

STARACHOWICE
OD nowa

Autorzy publikacji:

Aneta Nasternak-Kmie , Kamil Stanos

Gmina Starachowice

ul. Radomska 45

27-200 Starachowice

www.rewitalizacja.starachowice.eu

Fb: starachowiceODnowa

e-mail: rewitalizacja@starachowice.eu

Starachowice 2018